

Ερευνητική εργασία :

ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΨΕΜΜΑΤΑ στο Διαδίκτυο – Fake News

Τμήμα Α1

**3ο ΓΕΛ Αργυρούπολης
2017-2018**

πρόλογος

Τα τελευταία χρόνια, παράλληλα με τον πολλαπλασιασμό των πηγών και των περιεχομένων της ενημέρωσης, σε πολλές χώρες του ανεπτυγμένου κόσμου καθώς και στην Ελλάδα, εμφανίζονται στη δημοσιότητα, ιδιαίτερα στα λεγόμενα νέα μέσα, διαρκώς περισσότερα γεγονότα που χαρακτηρίζονται ως ψευδείς ειδήσεις.

Με μεγάλο ρυθμό πολλαπλασιάζεται και η δημόσια συζήτηση γι' αυτές τις ειδήσεις στα ΜΜΕ, τα δημοσιογραφικά σώματα και τα πανεπιστήμια, ενώ δημιουργούνται ποικίλοι οργανισμοί και συνεργασίες για την αποκάλυψη των ειδήσεων που θεωρούνται ψευδείς, της έκτασής τους, αλλά και των επιπτώσεών τους στις επιμέρους πτυχές της κοινωνικής ζωής.

Μέρος των αναλυτών συνδέουν την έκρηξη του φαινομένου των ψευδών ειδήσεων με το διαδίκτυο και ιδιαίτερα με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ενώ άλλοι επισημαίνουν ότι το φαινόμενο είναι παλιότερο.

Πώς μπορεί λοιπόν να διακρίνει κανείς μια αληθινή από μια κατασκευασμένη είδηση μέσα στον καθημερινό καταιγισμό πληροφοριών, ρεπορτάζ και αναλύσεων; Τι συμβαίνει όταν το απόλυτο ψέμα γίνεται viral και εμφανίζεται ξαφνικά στο κινητό ή στον υπολογιστή μας ως η απόλυτη αλήθεια;

Για τους παραπάνω λόγους αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με το συγκεκριμένο θέμα ως θέμα για το μάθημα της ερευνητικής εργασίας...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

- 1.1 Τι είναι fake news;
- 1.2 Πρώτη καταγραφή των fake news
- 1.3 Τι είναι whistleblower;
- 1.4 Ποιός είναι ο 'Εντουαρντ Σνόουντεν;
- 1.5 Πρώτη καταγραφή whistleblower
- 1.6 Τι είναι hoax;
- 1.7 Τι είναι hacker;
- 1.8 Πρώτη καταγραφή hacker;
- 1.9 Τι είναι troll;
- 1.10 Παράδειγμα troll
- 1.11 Σύνδεση των παραπάνω όρων
- 1.12 Τι είναι viral video;
- 1.13 Προέλευση του όρου viral video
- 1.14 Παράδειγμα viral video

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 το μυστικό της δημοτικότητας των 'fake news'

2.2 η διάδοση των 'fake news'

2.3 πως εντοπίζουμε τα 'fake news'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Αντιμετώπιση των FAKE NEWS

Περιεχόμενα

3.1 Εισαγωγή

3.2 Στάση Ευρωπαϊκής Ένωσης

3.3 Στάση της GOOGLE

3.4 Στάση του FACEBOOK

3.5 Προσωπικά μέτρα

3.6 Συμπεράσματα

Βιβλιογραφία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΨΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΝΟΜΙΖΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Έρευνες σχετικά με τα *fake news*

5.2 Έρευνα των μαθητών με ερωτηματολόγια *τα fake news*

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ FAKE NEWS

Ο ορισμός που δίνει το λεξικό στο fake news είναι: "Ψευδείς, συχνά εντυπωσιακές, πληροφορίες που διαδίδονται υπό το πρόσχημα της είδησης". Τα fake news έχουν εξελιχθεί σε βιομηχανία, από την οποία ζουν πολλές πόλεις του πλανήτη. Αφορούν τη δημιουργία ιστοσελίδων που έχουν ως στόχο να παραπλανήσουν τους αναγνώστες, ώστε να πιστεύετε πως ανήκουν σε έγκυρο οργανισμό media ή πρόσωπο.

1.2 Η ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

Η πρώτη καταγραφή ψευδούς είδησης στην ιστορία εντοπίζεται στον 13ο αιώνα π.Χ., όταν ο Φαραώ Ραμσής διέδωσε ουκ ολίγα ψέματα, ώστε να παρουσιάσει τη Μάχη του Καντές (Αιγύπτιοι ενάντια Χετταίοι) ως τεράστια νίκη για τους Αιγύπτιους. Στη πραγματικότητα, οι δυο πλευρές προχώρησαν σε συνθήκη ειρήνης διότι η μάχη είχε οδηγηθεί σε αδιέξοδο.

1.3 ΟΡΙΣΜΟΣ WHISTLEBLOWER

Ο **whistleblower** ή **μάρτυρας δημοσίου συμφέροντος** είναι αυτός που εκθέτει κάθε μορφή πληροφορίας που θεωρείται παράνομη, ανήθικη ή δεν είναι σύμφωνη με τους κανονισμούς ενός οργανισμού. Οι πληροφορίες μπορεί να σχετίζονται με παραβίαση της πολιτικής μίας επιχείρησης, των νόμων, των κανονισμών ή να αποτελούν απειλή για το δημόσιο συμφέρον ή την εθνική ασφάλεια, όπως επίσης και να καταγγέλλουν κάποια απάτη και διαφθορά. Η whistleblowers προστατεύονται από το κράτος αλλά και από οργανώσεις. Παρ'όλα αυτά δεν είναι λίγες οι φορές που αντιμετωπίζουν κατηγορίες για εγκληματικές πράξεις,

1.4 Ο Έντουαρντ Σνόουντεν αποκάλυψε πληροφορίες για μία σειρά από απόρρητα προγράμματα των μυστικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της παρεμπόδισης των αμερικανικών και ευρωπαϊκών τηλεφωνικών μεταδεδομένων και των προγραμμάτων παρακολούθησης [PRISM](#) και [Tempora](#). Ο Σνόουντεν είπε ότι οι διαρροές ήταν μία προσπάθεια «να ενημερωθεί το κοινό ως προς το τι συμβαίνει στο όνομά του και τι εναντίον του» Οι πληροφορίες που διοχέτευσε ο Σνόουντεν θεωρείται πως έχουν κάνει απ' τις πιο σημαντικές ζημιές στην ιστορία της NSA

1.5 Η ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

Ο όρος «μάρτυρας δημοσίου συμφέροντος» εμφανίστηκε πρώτη φορά το 1999 στο βιβλίο *Les Sombres* και περιγράφεται ως ο πολίτης που ενεργεί για το κοινό καλό. Στην αγγλική γλώσσα, ο όρος προέρχεται από τη λέξη *whistle* (σφυρίχτρα), δηλαδή αυτός που φυσάει τη σφυρίχτρα, όπως ο διαιτητής όταν γίνεται κάποια παραβίαση σε ένα παιχνίδι.

1.6 ΟΡΙΣΜΟΣ HOAX

Όταν κάποιος ξεκινάει συνειδητά ένα HOAX γνωρίζει ότι είναι ψέμα, η ουσία είναι να το «ντύσει» έτσι ώστε να μοιάζει αληθοφανές ώστε οι άνθρωποι να το αναπαράγουν. Όμως ένα HOAX είναι σαν ένα παραμύθι, δεν έχει κανόνες και ο συντάκτης του μπορεί να κάνει ότι θέλει. Το αποτέλεσμα είναι σίγουρα ένας παχύς τίτλος και ένα πικάντικο άρθρο, πάντα βέβαια στα πλαίσια της αληθοφάνειας. Μπορεί η ορολογία HOAX να είναι της μόδας στις μέρες μας, αλλά τα hoaxes είναι διαχρονικά

1.7 ΟΡΙΣΜΟΣ HACKER

Χάκερ (*Hacker*) ονομάζεται συνήθως το άτομο το οποίο εισβάλλει σε υπολογιστικά συστήματα και πειραματίζεται με κάθε πτυχή τους. Οι λεγόμενοι χάκερ έχουν τις κατάλληλες γνώσεις και ικανότητες να διαχειρίζονται σε μεγάλο βαθμό υπολογιστικά συστήματα. Συνήθως οι χάκερς είναι προγραμματιστές, σχεδιαστές συστημάτων αλλά και άτομα τα οποία ενώ δεν ασχολούνται επαγγελματικά με τομείς της πληροφορικής έχουν αναπτύξει τέτοιες δεξιότητες και δουλεύουν είτε σε ομάδες (*hacking-groups*) είτε μόνοι τους. Αν οι πράξεις τους αυτές είναι κακόβουλες αποκαλούνται *κράκερ*

1.8 Η ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

Η ιστορία των χάκερς ξεκινάει το 1960 από σπουδαστές του πανεπιστημίου του MIT

(Τεχνολογικό Ινστιτούτο Μασαχουσέτης) όταν μια ομάδα ερευνητών δημιούργησαν τα πρώτα hacks, προγράμματα που βοηθούσαν στη γρηγορότερη εκτέλεση υπολογισμών. Αρκετές φορές τα hacks ήταν καλύτερα προγράμματα από τα αρχικά. Ένα από τα μεγαλύτερα hack της ιστορίας έγινε το 1969, όταν δύο υπάλληλοι συνέθεσαν κάποιες εντολές για να αυξήσουν την ταχύτητα των υπολογιστών. Το hack αυτό το ονόμασαν UNIX το οποίο σήμερα αποτελεί ένα ευρέως γνωστό λειτουργικό σύστημα.

Το 1971 ο John Draper, βετεράνος του Βιετνάμ, δημιούργησε την ικανότητα επικοινωνίας μέσω τηλεφώνου χωρίς χρέωση. Ο ίδιος συνελήφθη αμέσως. Τότε δημιουργήθηκε ένα κοινωνικό κίνημα το οποίο βοηθούσε χάκερς να κάνουν δωρεάν υπεραστικές κλήσεις. Το 1978, δημιουργήθηκε το πρώτο εικονικό μαγαζί συγκέντρωσης των χάκερς που λειτουργεί μέχρι και σήμερα.

1.9 ΟΡΙΣΜΟΣ TROLL

Στη γλώσσα του [Διαδικτύου](#) η λέξη **τρολ (troll)** περιγράφει κάποιον χρήστη του Ίντερνετ με πονηρά προκλητικές, σκόπιμα ανόητες ή επιτηδευμένα εκτός θέματος θέσεις και απόψεις σε μία online ανοιχτή κοινότητα, όπως ένα φόρουμ συζήτησης, mailing list, chat room ή [μπλογκ](#), με πρωταρχική πρόθεση να προκαλέσει και να ερεθίσει άλλους χρήστες^[1] ή με κάθε τρόπο να επιφέρει διαταραχή σε μια διαδικτυακή συζήτηση για οποιοδήποτε θέμα και να πετύχει μια αλυσίδα αντιδράσεων από άλλους χρήστες^[2]. Η συμπεριφορά αυτή που λέγεται **τρολάρισμα (trolling)** πολλές φορές συνοδεύεται από αμφιλεγόμενη διαμάχη των υπολοίπων περί του σκοπού του.

1.10 Παράδειγμα

Μια από τις πιο γνωστές περιπτώσεις τρολάρισματος στην Ελλάδα είναι η περίπτωση του «[Γέροντα Παστίσιου](#)» μιας σατιρικής ιστοσελίδας που το 2012 επινόησε και δημοσίευσε ένα υποτιθέμενο

μεταθανάτιο [θαύμα](#) ενός [αγιορείτη μοναχού](#), του [Γέροντα Παΐσιου](#). Το «θαύμα» αναδημοσιεύτηκε μαζικά σε ιστοσελίδες και [μπλογκ](#) θρησκευτικού περιεχομένου και έφτασε να γίνει μέχρι και πρωτοσέλιδο σε εφημερίδα πανελληνίας κυκλοφορίας. Η αποκάλυψη του τρολαρίσματος εξόργισε πολλούς πιστούς και το περιεχόμενο της ιστοσελίδας συζητήθηκε ακόμα και στη [Βουλή](#). Ο δημιουργός συνελήφθη και καταδικάστηκε σε 10 μήνες φυλάκιση με αναστολή για εξύβριση θρησκευάτος κατ' εξακολούθηση¹

1.11 Αλλά πως συνδέονται όλα αυτά με τα fake news;

Όλοι οι παραπάνω όροι συνδέονται άμεσα μεταξύ τους και αποτελούν πλυθώρα ψευδών ειδήσεων. Πιο συγκεκριμένα, τα **hoaxes** είναι ουσιαστικά διαδικτυακά fake news τα οποία είναι έντονα διαδεδομένα στη σημερινά μας εποχή μέσω των κοινωνικών δικτύων. Επιπλέον, οι **whistleblowers** εντοπίζουν μορφές ψευδών ειδήσεων και τις "ξεσκεπάζουν" για δημόσιο συμφέρον. Τέλος, αλλά εξίσου σημαντικό, οι **hackers** έχουν, και αυτοί, μια αλληλένδετη σχέση με τις ψευδές ειδήσεις αφού έχουν την δυνατότητα να διαμορφώνουν τις ειδήσεις όπως οι ίδιοι επιθυμούν, συχνά για προσωπικό όφελος.

1.12 Viral video

Ως **βίραλ βίντεο** (αγγλικά: viral video) χαρακτηρίζεται ένα βίντεο το οποίο γίνεται δημοφιλές (κυρίως) μέσω διαδικτυακής διαμοίρασης (internet sharing) συνήθως μέσω ιστοσελίδων φιλοξενίας βίντεο, [μέσων κοινωνικής δικτύωσης](#) και μηνυμάτων [ηλεκτρονικού ταχυδρομείου](#) (email). Τα βίντεο χαρακτηρίζονται κυρίως από χιουμοριστικό περιεχόμενο.

1.13 Προέλευση του όρου

Ο όρος προέρχεται από την [αγγλική λέξη](#) viral, η οποία σημαίνει κυριολεκτικά "ϊικός, αυτός που έχει σχέση με ιό". Στην αγγλική γλώσσα η έκφραση "to go viral" έχει την

έννοια του γίνομαι με αστραπιαία ταχύτητα γνωστός (σύγκρινε και με το "εξαπλώνομαι σαν ασθένεια" της ελληνικής), έννοια από στην οποία αντιστοιχίζεται η χρήση του όρου στη συγκεκριμένη περίπτωση.

1.14 Παράδειγμα

Ένα ιδιαίτερα γνωστό πρώιμο παράδειγμα ήταν το [All your base are belong to us](#) που έγινε δημοφιλές το 2000, κυρίως μέσω μιας κινούμενης εικόνας GIF που δημιουργήθηκε με αφορμή λάθη μεταφράσεως στην αγγλική έκδοση ενός ιαπωνικού βιντεοπαιχνιδιού. Πρόσφατο παράδειγμα είναι το [Gangnam Style](#) από τον [PSY](#)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1) Το μυστικό της δημοτικότητας των « fake news »

«Που το έμαθες αυτό;» «Το διάβασα στο internet». Πόσες φορές δεν έχουμε ακούσει αυτή την φράση καθώς το διαδίκτυο αποτελεί πλέον για όλους μας, ειδικά για τις νεώτερες γενιές την βασική πηγή ενημέρωσης.

Σήμερα, στην μεταβιομηχανική κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας, το διαδίκτυο αποτελεί έναν τρομερό παράγοντα παρέμβασης στην καθημερινή μας ζωή.

Πλέον, με μία απλή περιήγηση σε οποιαδήποτε μηχανή αναζήτησης, ο κάθε άνθρωπος, έχει την δυνατότητα να ενημερώνετε για οτιδήποτε και το σημαντικότερο, από **οποιονδήποτε**. Έτσι, οι περισσότεροι άνθρωποι πιστεύουν σχεδόν ο,τι βλέπουν και ακούνε στο διαδίκτυο από διάφορα άρθρα ή βίντεο που δημοσιεύονται στα

Social Media.

Στην Αμερική ακόμη, υπάρχουν διαδικτυακοί τόποι οι οποίοι στοχεύουν άμεσα στην δημιουργία και δημοσιοποίηση Fake News. Οι οργανισμοί αυτοί, έχουν ως πρωταρχικό σκοπό την παραπλάνηση του κοινού χρήστη στο **Link** της ψεύτικης είδησης. Εκεί, πέρα από το συκοφαντικό άρθρο, θα υπάρχουν πάντα διαφημίσεις οι οποίες είναι ο κύριος λόγος που δημιουργούνται τα Fake News, διότι από αυτές χρηματοδοτούνται οι ψευδο-πληροφοριοδότες.

Επίσης, ο σημαντικότερος λόγος που θα έπρεπε να "τρέμει" κάποιος τα ψέματα που διαδίδονται στο web δεν είναι οι παραπάνω **οργανισμοί**, αλλά αυτοί οι οργανισμοί οι οποίοι χρησιμοποιούν τα Fake News ως όπλο μαζικής **καταστροφής** για την ομαλότητα της κοινωνίας με στόχο να περάσει αυτό που θέλουν, η πολύ πιθανόν αυτού που τους λένε.

Κλείνοντας, το **Μυστικό της Δημοτικότητας των FAKE NEWS** κρύβεται στον τρόπο με τον οποίο αυτά δημιουργούνται. Τα Fake News στοχεύουν με έξυπνους τίτλους είτε λογοπαίγνια να διακινήσουν το ενδιαφέρον του χρήστη. Στην συνέχεια, με ένα πολύ καλογραμμένο και προσεγμένο κείμενο που συνδυάζεται με ψευδείς αποδείξεις και εικόνες, οι δημιουργοί τους καταφέρνουν να περάσουν το μήνυμα που

ήθελαν στον αναγνώστη. Τελικά, η περίληψη της είδησης παραμένει στο μυαλό χιλιάδων που είχαν την τύχη να το διαβάσουν, και έχει τρομερές επιπτώσεις στην κοινωνία και την ροή της.

2.2) η διάδοση των 'fake news'

Στον «μαγικό» κόσμο των social media, ο κάθε πολίτης γίνεται ουσιαστικά ένας εν δυνάμει «δημοσιογράφος», καθώς αποτελεί τον πομπό μεταφοράς πληροφορίας . Επηρεάζει την κοινή γνώμη, γίνεται δέκτης και πολλαπλασιαστής ειδήσεων με καταϊγιστικό ρυθμό.

Πόσες φορές έχουμε δει μία ψευδή πληροφορία, η οποία κάπου στα... μέσα της διαδρομής διαψεύδεται, αλλά την επόμενη μέρα συνεχίζει να αναπαράγεται καθώς ο δέκτης δεν πληροφορήθηκε ποτέ την διάψευση μέσα στο χάος της υπερπληροφόρησης.

Το 53% του πληθυσμού ενημερώνεται από το διαδίκτυο και το 28% από την τηλεόραση, με αποτέλεσμα να είναι ικανοί να πιστέψουν όλα τα χοντροειδέστατα και προφανή ψέματα που θα διαδοθούν έντεχνα αρκεί να αξιοποιούν κάποιες ή και όλες τις παραπάνω δοξασίες.

Οι ψευδείς ειδήσεις διαδίδονται από πολλές πηγές και μάλιστα διαφορετικού είδους όπως:

- [ειδησεογραφικές ιστοσελίδες](#)
- [εξειδικευμένους ιστότοπους](#)
- [μεσα κοινωνικής δικτύωσης](#)

Έχει αποδειχτεί ότι οι ειδήσεις με αποδείξεις, έστω και ψεύτικες, γίνονται πιο πιστευτές από τις ειδήσεις χωρίς αποδείξεις ακόμη κι αν προέρχονται από αξιόπιστη πηγή. Αξιόπιστες θεωρούνται επίσης οι ειδήσεις που προκαλούν δυνατά συναισθήματα, αγδίας, φόβου, πόνου, σοκ. Η πρώτη εντύπωση μετρά πάρα πολύ, γι' αυτό και μια ψευδής είδηση, διαδίδεται πολύ περισσότερο από τις μετέπειτα ειδήσεις που την διορθώνουν. Και φυσικά, όπως αναφέραμε παραπάνω, πιστεύουμε περισσότερο τις ειδήσεις που συμφωνούν με το δικό μας αξιακό σύστημα και με τα πιστεύω μας.

Τα δύο κίνητρα που παράγουν ψευδείς ειδήσεις

Έρευνες έχουν ορίσει δύο βασικά κίνητρα για την παροχή ψευδών ειδήσεων. Το πρώτο είναι οικονομικό, καθώς τα νέα που διαδίδονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να αντλήσουν σημαντικά διαφημιστικά έσοδα, όταν οι χρήστες «κλικάρουν» στον αρχικό ιστότοπο. Αυτό αποτελεί το κύριο κίνητρο για τους περισσότερους παραγωγούς των fake news που η ταυτότητά τους έχει αποκαλυφθεί. Το δεύτερο κίνητρο είναι ιδεολογικό και συνδέεται κυρίως με την πολιτική και τους πολιτικούς.

Πλατφόρμες όπως το Facebook έχουν διαφορετική δομή από τις προηγούμενες τεχνολογίες των μέσων ενημέρωσης, καθώς υπάρχει δυνατότητα για φιλτράρισμα από τρίτους, με απουσία αξιόπιστης διασταύρωσης των πληροφοριών ή μιας συντακτικής κριτικής. Ένα παράδειγμα ήταν η αμερικανική ενημερωτική ιστοσελίδα «[Ending The Fed](#)», η οποία ευθύνεται για τέσσερις από τις 10 δημοφιλέστερες ψευδείς ειδήσεις που δημοσιεύτηκαν στο Facebook.

2.3) Εντοπισμός των 'fake news'

Η διασπορά ψευδών ειδήσεων στο Facebook, στο Twitter και άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί με τη διάδοση του διαδικτύου.

Επειδή κάτι έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο, **δε σημαίνει απαραίτητα ότι είναι και αληθινό**, επομένως χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στο τι διαβάζουμε, τι αναμεταδίδουμε και κυρίως τι πιστεύουμε απ' όσα μπορεί να διαβάσουμε. Επίσης, ούτε το ποιος κοινοποίησε κάτι αποτελεί ασφαλή ένδειξη, καθώς **ο καθένας μας μπορεί να την πατήσει**.

Το παρακάτω πινακάκι θα σας βοηθήσει να εντοπίζετε τις ψευδείς ειδήσεις, τουλάχιστον ως ένα βαθμό, ώστε να μην τις αναμεταδίδετε.

3.1

Πως να εντοπίσεις ψευδείς ειδήσεις

ΨΑΞΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ
Εκτός από την είδηση έλεγξε την ιστοσελίδα, το σκοπό της και τα στοιχεία επικοινωνίας.

ΔΙΑΒΑΣΕ ΟΛΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ
Μερικοί τίτλοι ειδήσεων είναι εξωφρενικοί, με μοναδικό στόχο την προσέλκυση κοινού. Ποια είναι η πραγματική ιστορία;

ΨΑΞΕ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
Κάνε μια γρήγορη έρευνα στους συγγραφείς. Είναι αξιόπιστοι; Είναι αληθινούς;

ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ;
Επισκέψου τις επιπλέον πηγές που δίνονται. Βεβαιώσου αν αυτές όντως σχετίζονται με την είδηση.

ΔΕΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
Η αναμετάδοση ετεροχρονισμένων ειδήσεων δε σημαίνει απαραίτητα πως σχετίζονται με τρέχοντα γεγονότα.

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΑΣΤΕΙΟ;
Μια υπερβολική είδηση μπορεί να είναι απλώς σάτιρα. Ψάξε περισσότερο για να σιγουρευτείς περί τίνος πρόκειται.

ΤΣΕΚΑΡΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΟΥ
Σκέψου αν οι προσωπικές σου πεποιθήσεις επηρεάζουν την κρίση σου.

ΡΩΤΑ ΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ
Ρώτα ένα βιβλιοθηκονόμο ή συμβουλεύσου μία έγκυρη ιστοσελίδα.

Μετάφραση από Βασιλική Μολέ και Δέσποινα Γερασμίδου

IFLA
International Federation of Library Associations and Institutions

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Εισαγωγή

Τα Fake news αποτελούν την 'πανδημία' της πληροφόρησης, η οποία μέχρι σήμερα έχει καταφέρει μόνο απλά να περιοριστεί. Τρανό παράδειγμα της επιρροής τους αποτελούν οι εκλογές των Ηνωμένων Πολιτειών του 2016.

Πριν από λίγο καιρό η γερμανική κυβέρνηση δημοσίευσε επισήμως ένα νομοσχέδιο κοινωνικών μέσων για την καταπολέμηση της διάδοσης ψεύτικων ειδήσεων, αναγκάζοντας εταιρείες όπως το Facebook και το Twitter να μην διαδίδουν ψεύτικα νέα

Στη Δημοκρατία της Τσεχίας, από την άλλη πλευρά, η κυβέρνηση έχει δημιουργήσει μια ειδική ομάδα για να καταπολεμήσει άμεσα την παραπληροφόρηση, πράγμα που ελέγχει και επισημαίνει ψευδείς ειδήσεις.

Ένα πρόβλημα είναι το γεγονός ότι υπάρχουν τόσες πολλές ειδήσεις γύρω από εμάς και η ικανότητά μας να διακρίνουμε την αλήθεια είναι περιορισμένη ή τουλάχιστον αποδυναμωμένη από την τεράστια ροή πληροφοριών.

3.2

Στάση Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τη σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων με στόχο την καταπολέμηση των ψευδών ειδήσεων ανακοίνωσε η νέα Επίτροπος της ΕΕ για την Ψηφιακή Οικονομία, Μαρίγια Γκάμπριελ την Τρίτη (29 Αυγούστου).

Τους προσεχείς μήνες η κ. Γκάμπριελ θα προχωρήσει σε δημόσια διαβούλευση για τις ψευδείς ειδήσεις "C που θα περιλαμβάνει λεπτομερή πρόσκληση σε διάλογο για εξειδικευμένα θέματα, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν εφαλτήριο για τη δημιουργία νέων νομοθετικών προτάσεων. Ωστόσο, η Επίτροπος ανέφερε ότι δεν έχει αποφασίσει ακόμη, εάν υπάρχει ανάγκη για αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τις ψευδείς ειδήσεις.

Επιπλέον, θέλει να τονίσει ξεκάθαρα ότι «οι [online] πλατφόρμες έχουν ανάγκη από φροντίδα», γεγονός που υποδηλώνει ότι οι εταιρείες, όπως το Facebook ή το Twitter,

θα πρέπει να αναλάβουν δράση, για να ελέγξουν τις δημοσιεύσεις των χρηστών τους.

«Προσωπικά θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό να εντοπίσουμε τις καλύτερες πρακτικές, να προσδιορίσουμε με ακρίβεια έναν μηχανισμό συντονισμού και να καταλάβουμε τι μπορούμε να κάνουμε ως Ευρωπαϊκή Ένωση: ποια είναι η προστιθέμενη αξία μας στην καταπολέμηση ψευδών ειδήσεων», δήλωσε χαρακτηριστικά η κ. Γκάμπριελ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να ανακοινώσει τη λήψη σχετικών μέτρων, τα οποία θα θέσουν κοινές απαιτήσεις σχετικά με το πότε οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αφαιρούν το παράνομο περιεχόμενο που δημοσιεύουν οι χρήστες. Επιπλέον, ομάδα ευρωβουλευτών ζήτησε από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα μέτρα αυτά θα αποτελέσουν μέρος μιας ευρύτερης δεσμευτικής νομοθεσίας που θα διαμορφώσει ένα κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα κράτη μέλη.

Υπάρχουν δέκα εμπειρογνώμονες σε ομάδα που συγκροτήθηκε από την Επιτροπή, με κεντρικό στόχο την εκπόνηση ενός ευρωπαϊκού σχεδίου στον τομέα των υπολογιστικών συστημάτων και δικτύων

3.3 Στάση της Google

Η νέα υπηρεσία εξακρίβωσης πληροφοριών (Fact check) είναι πλέον διαθέσιμη και στην Αναζήτηση της Google, όπως και στην Ενότητα των Ειδήσεων (Google News).

Όπως αναφέρει η σχετική ανακοίνωση της Google, "με χιλιάδες νέα άρθρα να δημοσιεύονται στο διαδίκτυο κάθε λεπτό, καθημερινά, η ποσότητα του περιεχομένου με την οποία έρχονται αντιμέτωποι οι χρήστες είναι τεράστια. Δυστυχώς, δεν είναι όλα αληθινά ή πραγματικά κάνοντας εξαιρετικά δύσκολο το διαχωρισμό ανάμεσα στην αλήθεια και το ψέμα. Γι' αυτόν τον λόγο, τον περασμένο Οκτώβριο, μαζί με τους συνεργάτες της Google στην Jigsaw, ανακοινώσαμε ότι σταδιακά θα δίνουμε την δυνατότητα στους εκδότες κάποιων χωρών να εμφανίζουν μια ετικέτα «Εξακρίβωση Πληροφοριών» στις καταχωρήσεις των ειδήσεων του Google News. Αυτή η ετικέτα τοποθετείται σε άρθρα, που περιλαμβάνουν πληροφορίες που έχουν ελεγχθεί από εκδότες και φορείς με τους οποίους συνεργαζόμαστε κι έχουν επιφορτιστεί με αυτό το έργο.

Πλέον, η ετικέτα «Εξακρίβωση Πληροφοριών» στο Google News είναι διαθέσιμη παντού και, παράλληλα, έχει επεκταθεί και στην υπηρεσία της Αναζήτησης σε όλες

τις γλώσσες. Για πρώτη φορά, όταν κάνετε μια αναζήτηση, οι καταχωρήσεις που έχουν ελεγχθεί από έναν συνεργάτη, θα εμφανίζονται διακριτά στην κορυφή της σελίδας αποτελεσμάτων. Θα προβάλλεται η πληροφορία, ποιος την έχει δημιουργήσει και αν μια έγκυρη πηγή έχει επιβεβαιώσει την γνησιότητά της".

Για να συμπεριληφθούν εκδότες σε αυτήν την υπηρεσία, πρέπει να υιοθετήσουν την σήμανση Schema.org Facereview, την οποία και θα χρησιμοποιούν στις συγκεκριμένες ιστοσελίδες που καταγράφονται και εξακριβώθηκαν δημόσιες τοποθετήσεις ή να χρησιμοποιούν το εργαλείο διασταύρωσης πληροφοριών που έχει δημιουργηθεί από το Εργαστήριο Δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου του Duke και από την Jigsaw. Επίσης, μόνο οι εκδότες που είναι αποφασισμένοι να ακολουθήσουν τον αλγόριθμο για την αξιοπιστία των πληροφοριών, θα πληρούν τις προϋποθέσεις για ένταξη.

Το περιεχόμενο πρέπει να τηρεί την γενική πολιτική που εφαρμόζεται στη σήμανση δεδομένων (data markup), όπως και τα κριτήρια Εξακρίβωσης Πληροφοριών του Google News, καθώς και τα πρότυπα υπευθυνότητας και διαφάνειας, ανάγνωσης ή διαστρέβλωσης πληροφοριών, όπως δημοσιεύονται από την Google στην ενότητα Google News General Guidelines. Σε περίπτωση που ένας εκδότης ή ένας ισχυρισμός για την ορθότητα μίας πληροφορίας δεν διαθέτουν αυτές τις προδιαγραφές ή δεν σέβονται αυτήν την πολιτική, μπορεί, κατά την κρίση μας, να αγνοηθεί η σήμανση αυτής της ιστοσελίδας.

3.4

Στάση του Facebook

Οι υπάλληλοι του facebook έχουν ξεκινήσει ένα εκπαιδευτικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των ψεύτικων ειδήσεων. Ειδικότερα, το Facebook έχει υποστεί μεγάλη πίεση στο ψεύτικο ειδησεογραφικό μέτωπο, καθώς το σύστημα έχει κατηγορηθεί ότι επηρεάζει τις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ.

Η εκπαιδευτική τους εκστρατεία θα εμφανιστεί σε περισσότερες από δώδεκα χώρες, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, του Ηνωμένου Βασιλείου, του Καναδά και της Γερμανίας. Ως μέρος αυτής της καμπάνιας οι χρήστες καλούνται να ελέγξουν τη διεύθυνση URL ενός άρθρου, την πηγή μιας ιστορίας και το γεγονός ότι οι ειδήσεις μπορεί να είναι ένα αστείο. Συνιστά επίσης να είναι πιο επιφυλακτικοί σχετικά με τις ειδήσεις.

3.5

Προσωπικά μέτρα

1. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι τα πιο πολλά νέα στο διαδίκτυο είναι ψεύτικα
2. Πρέπει να ελέγχουμε την αξιοπιστία της ιστοσελίδας και του συντάκτη του άρθρου
3. Πρέπει να ελέγχουμε το είδος της ιστοσελίδας ανάλογα με αυτό που απαιτούμε
4. Πρέπει να ελέγχουμε την ημερομηνία
5. Δεν πρέπει να κάνουμε share κάτι που δεν είμαστε σίγουροι ότι είναι αληθινό
6. Πρέπει να προσπαθούμε να διαψεύσουμε ότι είναι fake

3.6

Συμπεράσματα

1. Τα fake news είναι απεριόριστα
2. Για την αποτελεσματική καταπολέμηση τους πρέπει όλοι να συμβάλλουμε.
3. Τα μέσα για να τα αντιμετωπίσουμε είναι ελάχιστα
4. Πισω από μία απλή είδηση κρύβονται διάφορα συμφέροντα, κυρίως οικονομικά

ΚΡΦΑΛΑΙΟ 4

4. ΨΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΝΟΜΙΖΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ

Εισαγωγή

Ένα ψέμα μπορεί να έχει κάνει ήδη το γύρο του κόσμου, προτού καν η αλήθεια ξεκινήσει το ίδιο ταξίδι. Στις μέρες μας παρατηρείται μία αύξηση των fake news, τα οποία βρίσκονται σε όποια ιστοσελίδα και social media και αν κοιτάξουμε. Αυτό οφείλεται στο ότι από παλιά οι άνθρωποι πίστευαν σε ότι αλλόκοτο και παράξενο ακούγαν, καθώς επίσης και στο ότι ακόμα και πριν την εμφάνιση των ΜΜΕ, όλα τα νέα μπορούσαν να διαδοθούν από στόμα σε στόμα.

Παλιά hoaxes που απασχόλησαν το κοινό

Από πολύ παλιά τα fake news διαδίδονταν εύκολα, καθώς ο άνθρωπος είχε πάντα τη δυνατότητα να αναρτεί στο διαδίκτυο ότι είχε να κάνει με υπερβολικό η αναληθές περιεχόμενο

1. Ο πόλεμος των κόσμων

Ο πόλεμος των κόσμων ήταν ένα επεισόδιο Αμερικανικής ραδιοφωνικής εκπομπής, το οποίο μεταδόθηκε στις 30 Οκτωβρίου 1938, με κύρια αφορμή τον εορτασμό του Χάλοουϊν. Τα πρώτα 40 λεπτά της ωριαίας εκπομπής παρουσιάστηκαν υπό τη μορφή δελτίων ειδήσεων, κατά τα οποία οι ακροατές ενημερώνονταν για μία εισβολή εξωγήινων από τον Άρη. Δεδομένου ότι η εκπομπή Mercury Theatre On The Air δεν διέκοπτε για διαφημίσεις, οι συνεχιζόμενες διακοπές για τις εξελίξεις της εισβολής αύξησε το ρεαλισμό του προγράμματος σε σημείο που μεγάλη μερίδα των ακροατών πίστεψε ότι επρόκειτο περί πραγματικής εισβολής που λάμβανε χώρα σε πραγματικό χρόνο.

2. The great moon hoax

Το 1835, σε ένα άρθρο της εφημερίδας New York Sun εμφανίζεται μια υποτιθέμενη ανακάλυψη της ζωής στο φεγγάρι.

Γνωστή συλλογικά ως "The Great Moon Hoax", τα άρθρα υποτίθεται ότι ανατυπώνονται από το Εδιμβούργο Journal of Science. Ο Herschel ταξίδεψε στην Capetown της Νότιας Αφρικής το 1834 για να δημιουργήσει ένα παρατηρητήριο με ένα ισχυρό νέο τηλεσκόπιο. Ο Herschel είχε βρει στοιχεία για τις μορφές ζωής στο φεγγάρι, συμπεριλαμβανομένων τόσο φανταστικών ζώων, όπως μονόκεροι, γυμνοσάλιαγκες και γόνιους, φτερωτούς ανθρωποειδείς που μοιάζουν με νυχτερίδες. Τα άρθρα έδωσαν επίσης μια ζωντανή περιγραφή της γεωγραφίας του φεγγαριού, πλήρης με μαζικούς κρατήρες, τεράστιους αμέθυστους κρυστάλλους, βιαστικά ποτάμια και πλούσια βλάστηση. Παρόλο που τα άρθρα αυτά απευθύνονταν σε ένα ευρύτερο κοινό λόγω της χαμηλής τιμής τους και οι πωλήσεις σημείωσαν σημαντική αύξηση, αυτά που διάβαζαν δεν ήταν αλήθεια. Καθώς το Περιοδικό του Εδιμβούργου είχε σταματήσει να δημοσιεύεται. Τα άρθρα ήταν γραμμένα από έναν δημοσιογράφο της Sun προορισμένα ως σάτιρα για σοβαρές εικασίες για την εξωγήινη ζωή. Ωστόσο, οι αναγνώστες συμμετείχαν πλήρως στην ιστορία και δεν κατάφεραν να το αναγνωρίσουν ως σάτιρα.

3. Η Hillary Clinton υιοθετεί εξωγήινο μωρό;

Μαρτυρίες λένε ότι σε μία συντριβή UFO, η Χίλλαρι βρήκε επιζών εξωγήινο μωρό, το οποίο θα υιοθετούσε και θα ονόμαζε Francis.

4. Ο Michael Jackson ζει;

Φήμες λένε ότι ο Michael δεν πέθανε ποτέ. Θέλοντας να αποδείξουν ακόμα την ύπαρξή του, πολλοί παρουσιάζουν στο φως της δημοσιότητας αλλά και στα social media 'πρόσφατες' φωτογραφίες του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Έρευνες σχετικά με τα fake news

5.2 Έρευνα των μαθητών με ερωτηματολόγια τα fake news

5.1

Έρευνα ινστιτούτου Reuters για τα fake news

Η Έκθεση Ψηφιακών Ειδήσεων του Ινστιτούτου του Reuters για τη Μελέτη της Δημοσιογραφίας δείχνει ψηλά ποσοστά δυσπιστίας για ειδήσεις και σχόλια: Από τους 70.000 καταναλωτές και πλέον που ερωτήθηκαν σχετικά σε 36 χώρες του κόσμου, 33% ή περισσότεροι είπαν ότι δεν μπορούν να βασιστούν στις ειδήσεις ως αληθινές. Μόνο 24% των ερωτηθέντων είπαν ότι τα κοινωνικά μέσα έκαναν ικανοποιητική προσπάθεια να ξεχωρίσουν την πραγματικότητα από τον μύθο, σε σχέση με 40% για τα παραδοσιακά μέσα. Η διαδικτυακή έρευνα, την οποία διεξήγαγε η YouGov, αποτέλεσε την πρώτη φορά που το Ίδρυμα Reuters έχει εξετάσει την ανταπόκριση του κοινού στην ποιότητα της πληροφόρησης στα κοινωνικά μέσα, καθώς 54% των καταναλωτών σήμερα χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα για ειδήσεις.

Πείραμα πανεπιστημίου Χόκενχαϊμ για την ακρα δεξιά

Στο πείραμα του πανεπιστημίου Χόκενχαϊμ της Στουτγάρδης, οι ερευνητές δημιούργησαν ψεύτικη είδηση, σύμφωνα με την οποία αιτούντες άσυλο εξασφάλιζαν δωρεάν σεξουαλικές υπηρεσίες από ιερόδουλες, χάρη σε χρηματοδότηση γερμανικού δήμου. Μέσα σε τέσσερις ημέρες η «είδηση» είχε φθάσει σε 11.000 ανθρώπους και είχε αναπαραχθεί 150 φορές, σύμφωνα με το ραδιοφωνικό δίκτυο SWR. Παρότι δεκάδες αναγνώστες αντέδρασαν με οργή στην «είδηση» για δωρεάν ιερόδουλες σε κέντρα φιλοξενίας προσφύγων, ουδείς παρατήρησε ότι η τοποθεσία της «είδησης» –το Μπαντ Εουλεν– δεν υπάρχει στον χάρτη. Μεταξύ των ψευδών ειδήσεων που προώθησαν στο πείραμά τους οι ερευνητές, ξεχώρισαν εκείνες για δήθεν τοπικό κίνημα των Πράσινων με στόχο τη μετονομασία εστιατορίου με όνομα «Το Κεφάλι του Μαύρου» σε γερμανική κωμόπολη, καθώς και φανταστικό περιστατικό σύμφωνα με το οποίο ο δημιουργός του Facebook Μαρκ Ζούκερμπεργκ ζήτησε δημόσια συγγνώμη από Σύρο πρόσφυγα, κατηγορούμενο άδικα για βιασμό.

Έλεγχος διαδικτύου απο κυβερνήσεις

Συγκεκριμένα, η έρευνα διενεργήθηκε σε πολίτες 18 χωρών, όπου το 79% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι ανησυχούν για το τι είναι ψεύτικο και τι αληθινό στο Διαδίκτυο. Από την άλλη, η πλειονότητα των πολιτών στην Κίνα και τη Βρετανία απάντησε ότι θέλει οι κυβερνήσεις να παίζουν ρόλο ρυθμιστή στο Ίντερνετ. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι το 58% των ερωτηθέντων δεν συμφωνεί με την εφαρμογή ελέγχων στο Διαδίκτυο από τις κυβερνήσεις, σε σύγκριση με το 51%

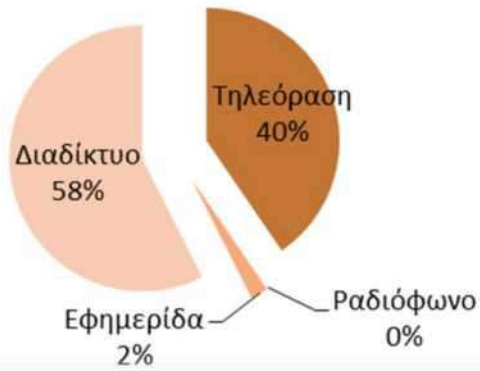
που απάντησαν στην ίδια ερώτηση 7 χρόνια πριν. Ωστόσο, στην Κίνα το 67% απάντησε ότι είναι υπέρ στην ιδέα παρεμβάσεων από την πλευρά των κυβερνήσεων, ενώ στην Βρετανία το ποσοστό αυτό ήταν ελαφρώς χαμηλότερο, στο 53%. Στην έρευνα υπογραμμίζονται επίσης ορισμένες διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών αναφορικά με τη στάση που κρατούν απέναντι στο Διαδίκτυο. Το τελευταίο εξάμηνο, το 78% των ανδρών φαίνεται ότι έκανε χρήση του Ίντερνετ, σε σύγκριση με το 71% των γυναικών. Επιπλέον, οι γυναίκες απάντησαν ότι αισθάνονται λιγότερο ασφαλείς να εκφράζουν τις απόψεις τους στο Διαδίκτυο. Αυτές οι ανησυχίες είναι πιο έντονες στις αναπτυσσόμενες χώρες, αφού όπως προκύπτει μόλις το 14% στη Γαλλία αισθάνεται ασφαλής, το 36% στη Βρετανία και το 35% στις ΗΠΑ.

Ποσοστά ανησυχίας

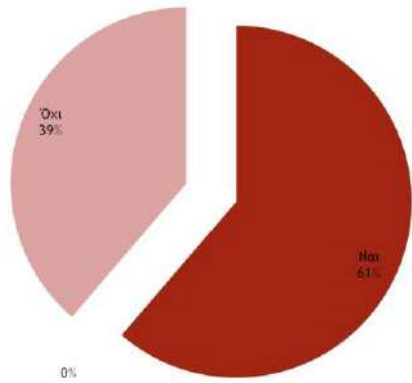
Οι ανησυχίες σχετικά με το τι είναι πραγματικό και τι όχι στο Διαδίκτυο ολοένα και αυξάνονται, ιδιαίτερα το τελευταίο έτος όπου ο όρος «ψευδείς ειδήσεις» έχει γίνει πλέον συνηθισμένος. Το φαινόμενο αυτό φαίνεται επίσης ότι είναι ιδιαίτερα κερδοφόρο για ορισμένους οι οποίοι μοιράζονται ψευδείς ειδήσεις στο Facebook κερδίζοντας μεγάλα χρηματικά ποσά από τις διαφημίσεις. Σχετικά με αυτό το ζήτημα οι Βραζιλιάνοι πολίτες είναι αυτοί που εξέφρασαν τις μεγαλύτερες ανησυχίες, με ποσοστό 92%, ενώ ακολουθούν η Ινδονησία με 90%, η Νιγηρία με 88% και η Κένυα με 85%. Στη Γερμανία το ποσοστό αυτό είναι πολύ μικρότερο, 51%, αφού κατά την προετοιμασία για τις επερχόμενες εκλογές έχουν γίνει μεγάλες προσπάθειες για την εξάλειψη των ψεύτικων ειδήσεων.

Αποτελέσματα Έρευνας για Έφηβους

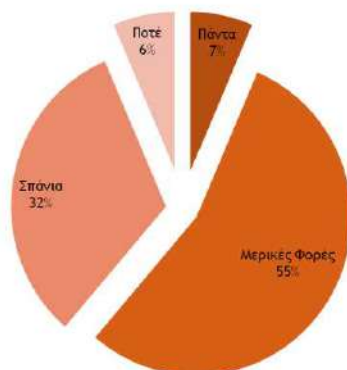
Από ποιά ΜΜΕ ενημερώνεστε;

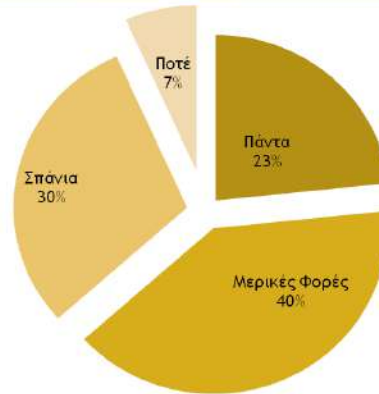
Εμπιστεύεστε τις πηγές ενημέρωσής σας;

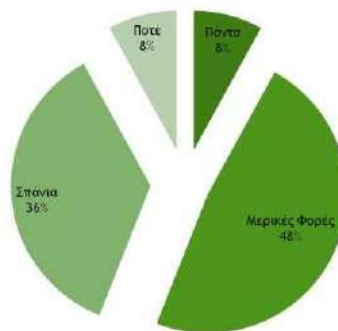
Πότε οι πληροφορίες αληθεύουν;

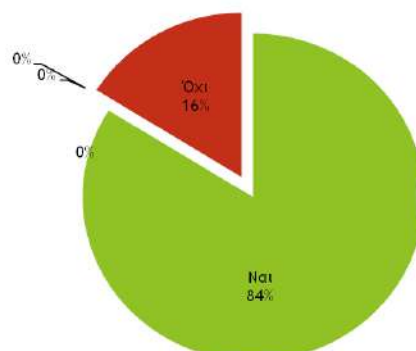
**Διασταυρώνω τις πληροφορίες που διαβάζω στο
διαδίκτυο;**

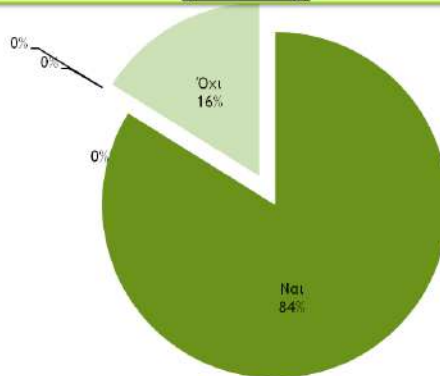
Θεωρείτε ότι το κράτος παραποιεί τις πληροφορίες στα ΜΜΕ;

Έχετε ποτέ διαδώσει ψεύτικες/ παραποιημένες πληροφορίες πιστεύοντας ότι ήταν αληθινές;

**Έχετε ποτέ εμπιστευθεί πληροφορίες που αποδείχθηκαν
ψεύτικες;**

Συμπεράσματα από την έρευνα που αφορά τους εφήβους

Τα αποτελέσματα ήταν αναμενόμενα, η πλειοψηφία των εφήβων:

- ▶ ενημερώνεται από το *Διαδίκτυο*
- ▶ *εμπιστεύεται* τις πηγές της

Αλλά

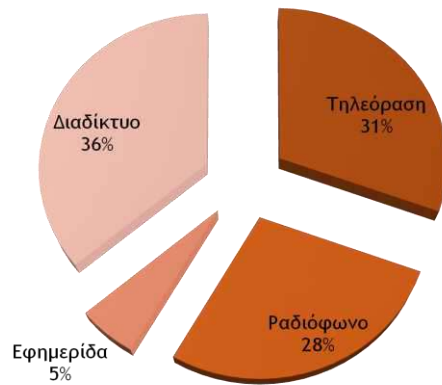
- ▶ θεωρεί ότι οι πληροφορίες *ΔΕΝ αληθεύουν πάντα*
- ▶ *ΔΕΝ διασταυρώνει πάντα* τις ειδήσεις
- ▶ πιστεύει ότι το *κράτος παραποιεί ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ* τις ειδήσεις

Επιπλέον

- ▶ Έχει *διαδώσει* και έχει *εμπιστευτεί ψευδείς ειδήσεις*

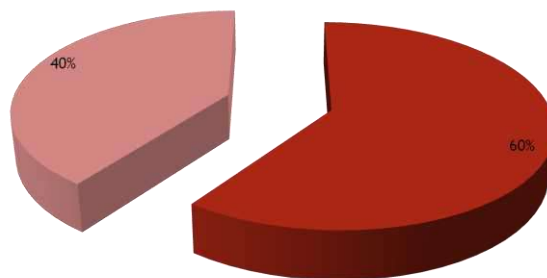
5.2 Αποτελέσματα Έρευνας για ενήλικες

Από ποιά ΜΜΕ ενημερώνεστε;

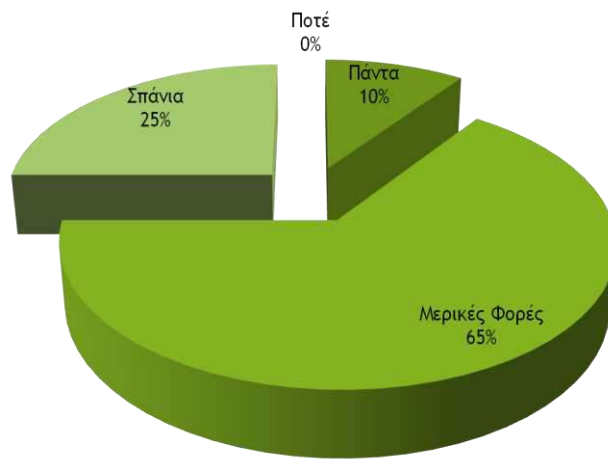

Εμπιστεύεστε τις πηγές ενημέρωσής σας;

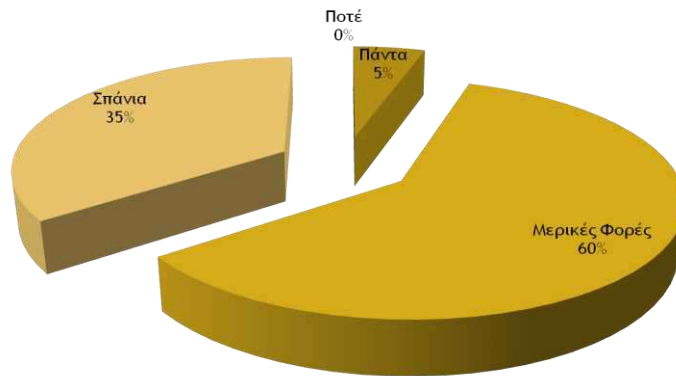
■ Ναι ■ Όχι

Πότε οι πληροφορίες αληθεύουν;

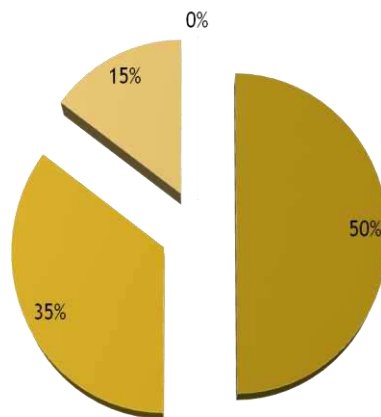

Πιστεύω τις πληροφορίες που διαβάζω στο διαδίκτυο:

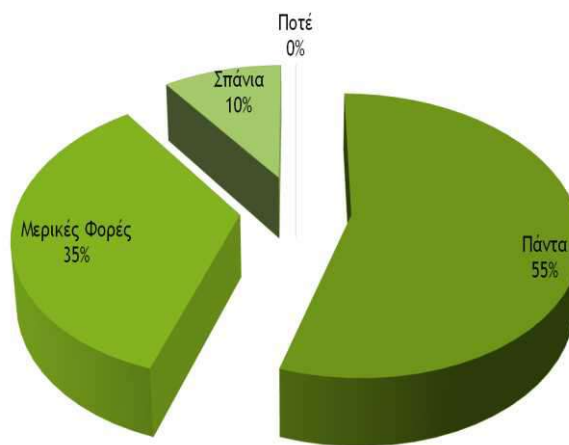

Διασταυρώνω τις πληροφορίες που διαβάζω στο διαδίκτυο:

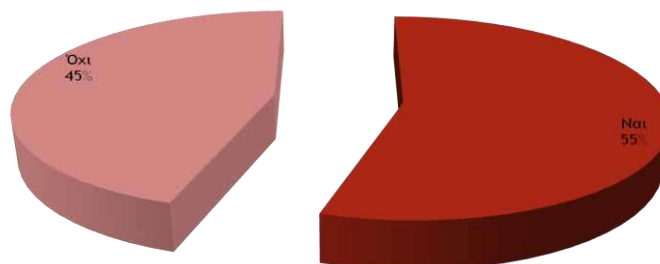
■ Πάντα ■ Μερικές Φορές ■ Σπάνια ■ Ποτέ

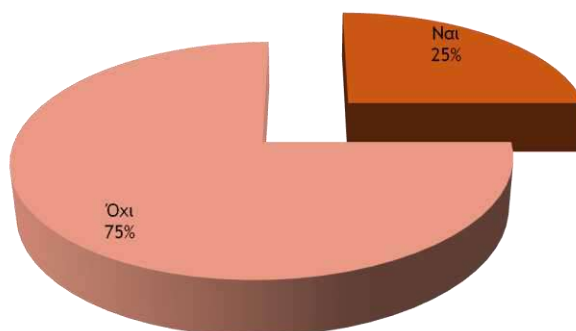
Θεωρείτε ότι η διοχέτευση των ψευδών ειδήσεων ευνοεί συγκεκριμένα πολιτικά κόμματα;

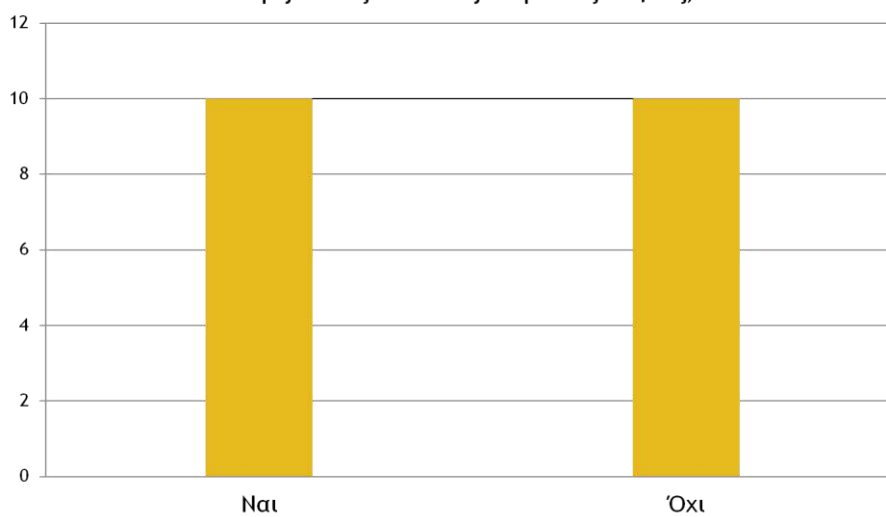
Έχετε ποτέ εμπιστευθεί πληροφορίες που αποδείχθηκαν ψεύτικες;

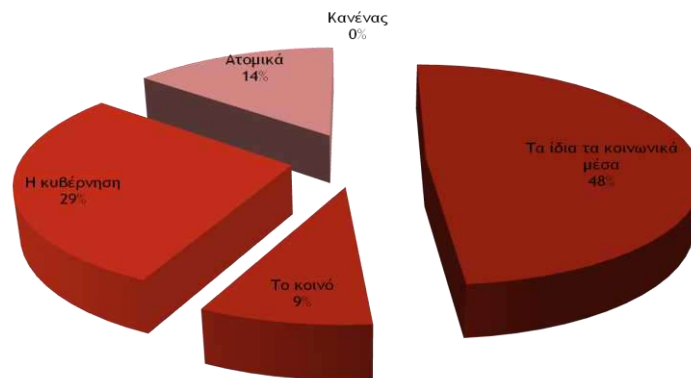
Έχετε ποτέ διαδώσει ψεύτικες / παραποιημένες πληροφορίες πιστεύοντας ότι ήταν αληθινές;

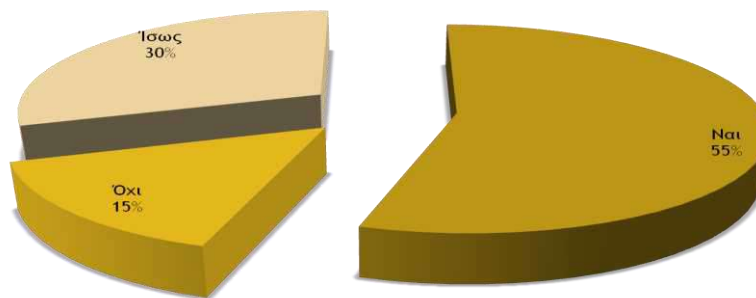
Γνωρίζετε πώς να εντοπίζετε ψευδείς ειδήσεις;

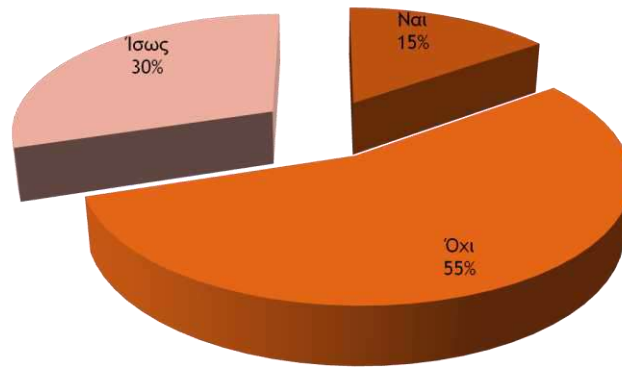
Ποιός θα πρέπει να είναι υπεύθυνος για την εύρεση των ψευδών ειδήσεων στα ΜΜΕ;

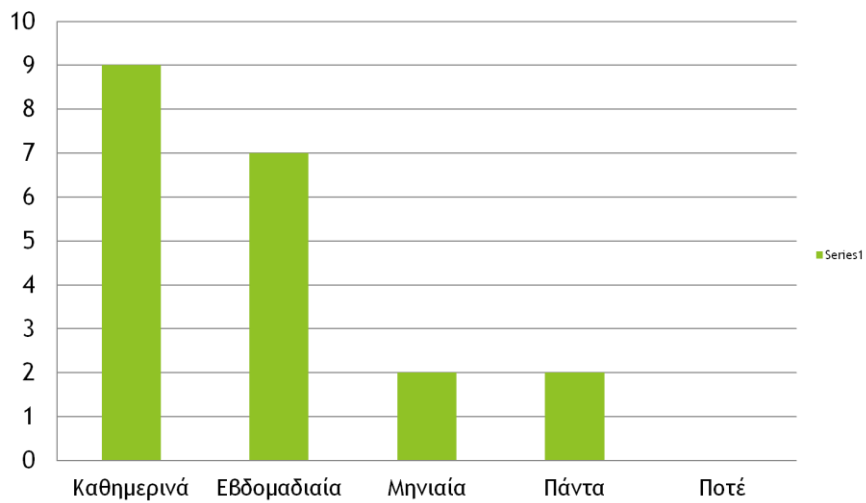
Εάν μπορούσατε να διαγράψετε απο το διαδίκτυο μια ψευδή είδηση ,θα το κάνατε;

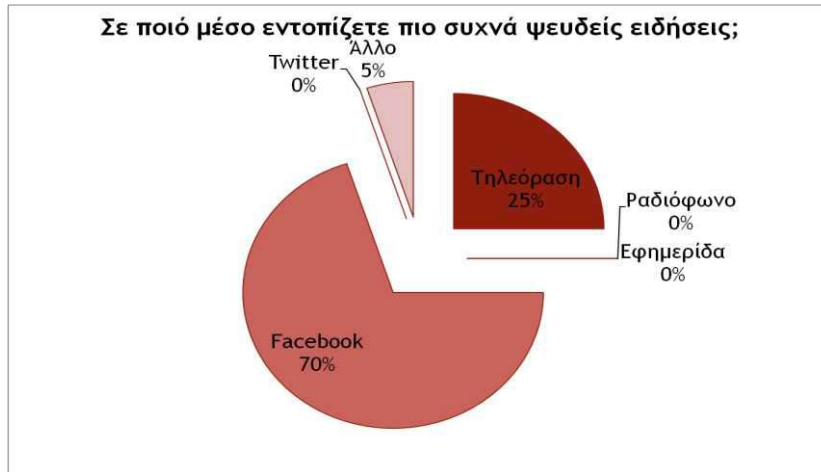

Έαν βλέπατε ένα κείμενο το οποίο έχει ορατά επισημανθεί ως ψευδές, θα το διαβάζατε;

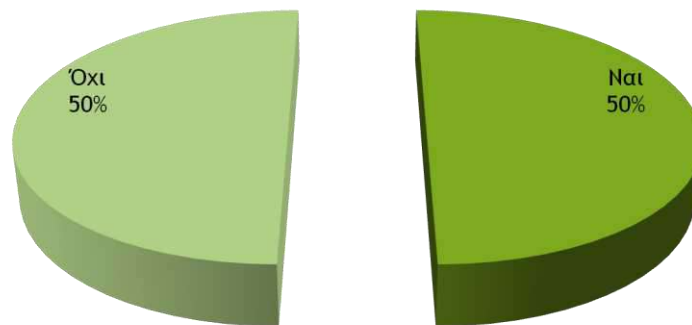

Πόσο συχνά βλέπετε ειδήσεις στο διαδίκτυο τις οποίες υποψιάζεστε ότι είναι ψευδές;

Πιστεύετε ότι η νίκη του Donald Trump οφείλετε στις ψευδείς ειδήσεις;

Συμπεράσματα από την έρευνα που αφορά του ενήλικες

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήσαμε, η πλειοψηφία των ενηλίκων:

- ▶ Ενημερώνεται από το Διαδίκτυο, χωρίς όμως να το εμπιστεύονται πάντα
- ▶ Ισχυρίζονται ότι έχουν πιστέψει ,χωρίς όμως να διαδώσουν fake news

- ▶ Θετικό: Γνώση όσον αφορά την εντόπιση των ψευδών ειδήσεων, τα οποία πρέπει να ρυθμίζονται από τα ΜΜΕ
- ▶ Στο Facebook διαδίδονται τα περισσότερα fake news

Βιβλιογραφία

Πηγή Ε.Ε: <https://www.euractiv.gr/section/thesmika-themata/news/sygkrotite-omada-ebirognomonon-gia-tin-katapolemisi-ton-fake-news/>

Πηγή Google: <http://www.cnn.gr/tech/story/75567/fact-check-nea-ypiresia-tis-google-kata-ton-fake-news>

ΠΗΓΕΣ: <https://el.wikipedia.org/wiki/Πύλη:Κύρια>

<https://www.youtube.com/?hl=el&gl=GR>

<http://www.iefimerida.gr/news/373368/fake-news-i-lexi-tis-hronias-symfona-me-lexiko-kolins>

<http://tvxs.gr/news/ellada/deka-mines-gia-ton-geronta-pastitsio>

<http://www.cnn.gr/focus/story/37434/snooynten-o-anthropos-poy-allaxe-ton-kosmo-paramenei-diokomenos>

Πηγές

- <http://www.newsit.gr/media/oi-ellines-empisteyontai-ta-social-media-perissotero-apo-ta-mme/1001887/>

- <http://www.kathimerini.gr/921074/article/epikairothta/kosmos/oi-yeydeis-eidhseis-elkoyn-perissotero-thn-akra-de3ia>
- <https://www.news.gr/tech/article/715520/i-ellines-fovounte-na-poun-ti-gnomi-tous-sto-diadiktio.html>